

Granskning av direktupphandling inom Region Kronoberg

Region Kronobergs revisorer har låtit granska direktupphandling inom Region Kronoberg. Granskningen har utförts av konsulter från EY och har utgått från syfte och revisionsfrågor som revisorerna har fastställt.

Syftet med granskningen är att kontrollera om regionstyrelsen har säkerställt att styrning och ledning av direktupphandlingar är ändamålsenlig.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömning är att Regionstyrelsens ledning och styrning av direktupphandlingar inte är tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på följande:

Granskningen visar att det i allt väsentligt finns tydliga riktlinjer för hur direktupphandlingar ska hanteras och dokumenteras. Bedömningen är dock att det bör framgå av riktlinjerna vad upphandlingsenhetens roll och ansvar är i samband med direktupphandlingar.

Granskningen visar på brister i verksamhetens följsamhet till riktlinjer och även brister avseende kontroll och uppföljning. Bedömningen görs att ansvaret för intern kontroll avseende direktupphandlingar behöver tydliggöras och följas upp. Inte minst för att stärka kontrollmiljön och organisationens interna resiliens. Vidare behöver tillräcklig dokumentation upprättas och sparas vad gäller direktupphandlingar.

Bedömningen görs att resultatet av genomförda stickprovskontroll visar att direktupphandlingarna behöver utvecklas betydligt. Dock indikerar resultatet på skillnader i genomförande mellan nämnderna där kulturnämnden och regionala utvecklingsnämnden sticker ut i positiv bemärkelse.

I granskningen framgår även följande

I granskningen framgår även följande:

- Bedömningen görs att Regionstyrelsen säkerställt att det genom **delegationsordningen** är tydligt vem som har rätt inom organisationen att fatta beslut om tilldelning och ingå avtal.
- **Uppföljning och analys avseende inköp och upphandling** bedöms inte ske på ett systematiskt sätt. Det sker en årlig kontroll där förekomsten av avtal kontrolleras. Dock saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer för hur kontrollerna ska genomföras och dokumenteras.
- **Konkurrensutsättningen** behöver förbättras.

Granskningen har identifierat följande förbättringsområden

Med bakgrund av granskningsresultatet rekommenderas Regionstyrelsen att:

- Upphandlingshetens roll och ansvar vid direktupphandlingar framgår av riktlinjer.
- Se över delegationsrätten avseende tilldelningsbeslut och avtalstecknande.
- Fastställa ansvar för intern kontroll, rutiner för analys och uppföljning av inköp inom regionen.
- Säkerställa att det finns tillräckliga personalresurser samt tillämpliga system och verktyg för analys och kontroll.
- Säkerställa följsamhet till interna riktlinjer samt upphandlingslagstiftning.

Svar samt avstämning av planerade åtgärder önskas från Regionstyrelsen

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen önskar revisorerna svar från Regionstyrelsen med uppgift om tidsplan för eventuella planerade åtgärder samt redovisning av hittills vidtagna åtgärder som tillvaratar de förbättringsmöjligheter som föreslagits.

För varje rekommendation som förslagits ska följande framgå:

- Eventuella planerade åtgärder
- Tidplan för eventuella planerade åtgärder
- Hittills vidtagna åtgärder
- Eventuella andra synpunkter

Revisorerna kommer i ett senare skede vilja ha en avstämning från styrelsen på hur arbetet har fortskridit avseende planerade åtgärder.

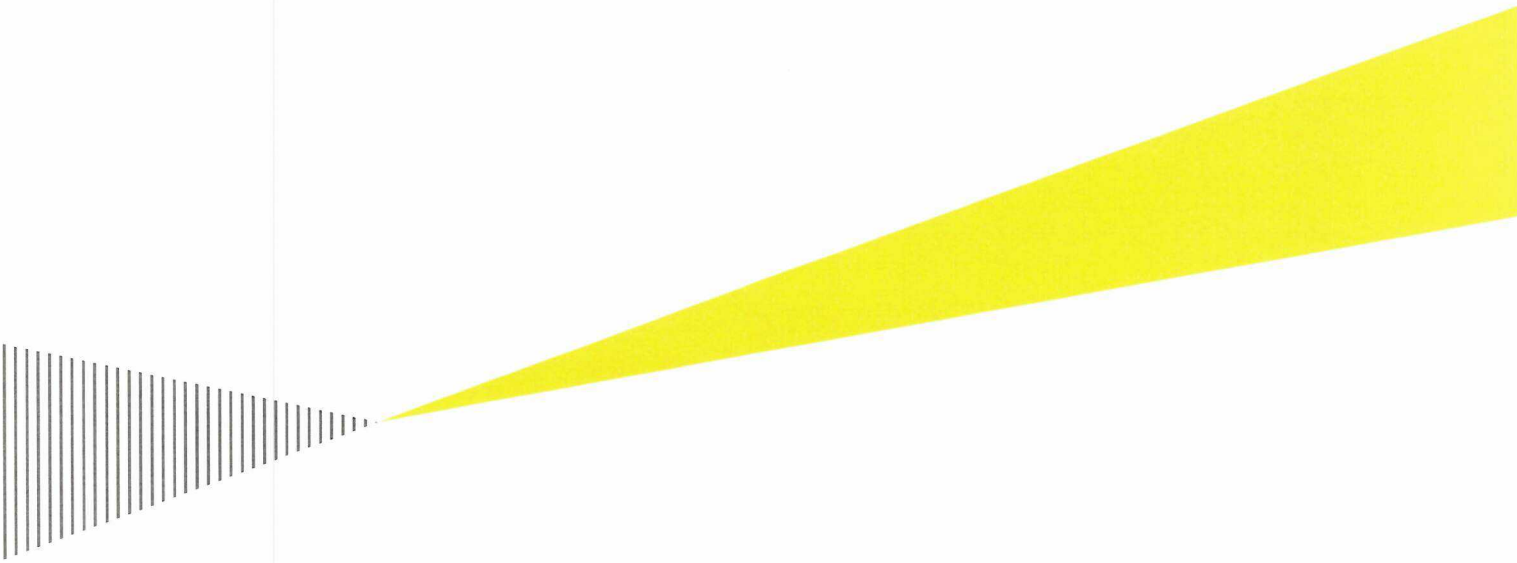
Charlotta Svanberg
Ordförande

Peter Löfström
Vice ordförande

Bilaga: Granskningsrapport från EY.

Granskning av direktupphandling

Region Kronoberg

Jakob Smith, EY
Emmy Lundblad, EY
2022-02-16

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Genomförande och avgränsning.....	5
2.4	Revisionskriterier	6
3	Styrande dokument och organisation.....	7
3.1	Organisation och delegation	7
3.2	Riktlinjer och policys.....	8
3.3	Bedömning	10
4	Kontroll och uppföljning	11
4.1	Spendanalys och kontroller	11
4.2	Bedömning	11
5	Stickprovskontroll	13
5.1	Urval och metod.....	13
5.2	Bedömning	21
6	Slutsats.....	23
7	Källförteckning	25
8	Revisionskriterier	26

1 Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret i Region Kronoberg har EY genomfört en granskning av direktupphandlingar. Syftet med granskningen har varit att kontrollera om regionstyrelsen har säkerställt att styrning och ledning av direktupphandlingar är ändamålsenlig.

Vår sammanfattande bedömning är att regionstyrelsens ledning och styrning av direktupphandlingar inte är tillräcklig. Bedömningen grundar sig på följande:

Granskningen visar att det i allt väsentligt finns tydliga riktlinjer för hur direktupphandlingar ska hanteras och dokumenteras. Vår bedömning är dock att det bör framgå av riktlinjerna vad upphandlingsenhetens roll och ansvar är i samband med direktupphandlingar.

Granskningen visar på brister i verksamhetens följsamhet till riktlinjer och även brister avseende kontroll och uppföljning. Vi bedömer att ansvaret för intern kontroll avseende direktupphandlingar behöver tydliggöras och följas upp. Inte minst för att stärka kontrollmiljön och organisationens interna resiliens. Vidare behöver tillräcklig dokumentation upprättas och sparas vad gäller direktupphandlingar.

Vi bedömer att resultatet av vår genomförda stickprovskontroll visar att direktupphandlingarna behöver utvecklas betydligt. Dock indikerar resultatet på skillnader i genomförande mellan nämnderna där kulturnämnden och regionala utvecklingsnämnden sticker ut i positiv bemärkelse.

Med bakgrund av granskningsresultatet rekommenderas regionstyrelsen att:

- ▶ Upphandlingshetens roll och ansvar vid direktupphandlingar framgår av riktlinjer.
- ▶ Se över delegationsrätten avseende tilldelningsbeslut och avtalstecknande.
- ▶ Fastställa ansvar för intern kontroll, rutiner för analys och uppföljning av inköp inom regionen.
- ▶ Säkerställa att det finns tillräckliga personalresurser samt tillämpliga system och verktyg för analys och kontroll.
- ▶ Säkerställa följsamhet till interna riktlinjer samt upphandlingslagstiftning.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Med direktupphandling avses en upphandling utan krav på anbud i viss form. Direktupphandling får användas om upphandlingsvärdet inte överstiger ett tröskelvärde som anges i lagen om offentlig upphandling. Fr.o.m. 1 januari 2020 är beloppet 615 312 kr. Värdet av en upphandling ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas i upphandlingen och vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten under räkenskapsåret. Direktupphandling får även användas i andra fall bl.a. om det finns synnerliga skäl. Den upphandlande myndigheten ska besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling.

En upphandlande myndighet ska dokumentera genomförandet av en upphandling om beloppet överstiger 100 000 kr. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att motivera myndighetens beslut under upphandlingens samtliga skeden. I Region Kronoberg finns en riktlinje för direktupphandling fastställd av regiondirektören. I rutinen framgår att när det uppstår ett inköpsbehov av en vara, tjänst eller byggtreprenad, så ska det alltid först göras en obligatorisk kontroll av om det finns ett aktuellt avtal för området upphandlat.

Det finns en risk att följsamheten till gällande lagstiftning och beslutade riktlinjer är låg i verksamheterna på grund av saknad kännedom om rutinerna. Det finns även en risk att direktupphandlingar av samma slag inte fångas upp (som görs under ett räkenskapsår och som tillsammans överstiger tröskelvärdet). Revisorerna har efter en bedömning av risk- och väsentlighet beslutat att genomföra en granskning av regionens rutiner avseende direktupphandling.

Förändringar i lagen om offentlig upphandling som träder i kraft den 1 februari 2022 innebär nya direktupphandlingsgränser för upphandlingar under EU:s tröskelvärden och upphandlingar av sociala tjänster och andra särskilda tjänster. Det gamla regelverket gäller dock fortfarande för upphandlingar som har påbörjats innan de nya reglerna träder i kraft.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att kontrollera om regionstyrelsen har säkerställt att styrning och ledning av direktupphandlingar är ändamålsenlig.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det finns ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för direktupphandling?
- ▶ Har regionstyrelsen säkerställt att upphandlingar under direktupphandlingsgränsen genomförs i enlighet med lagen om offentlig upphandling?

- ▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det finns krav på dokumentation vid direktupphandling och att dessa krav efterföljs på ett ändamålsenligt sätt?
- ▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det genom delegationsordningen är tillsett att rätten att fatta beslut om direktupphandling inom organisationen är tydlig och ändamålsenlig?
- ▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det finns en systematisk uppföljning och analys av inköp och upphandling för att tillse att gällande lagstiftning avseende direktupphandling efterlevs och som även ger regionen en helhetsbild över vilket anskaffningsbehov som finns i regionen?

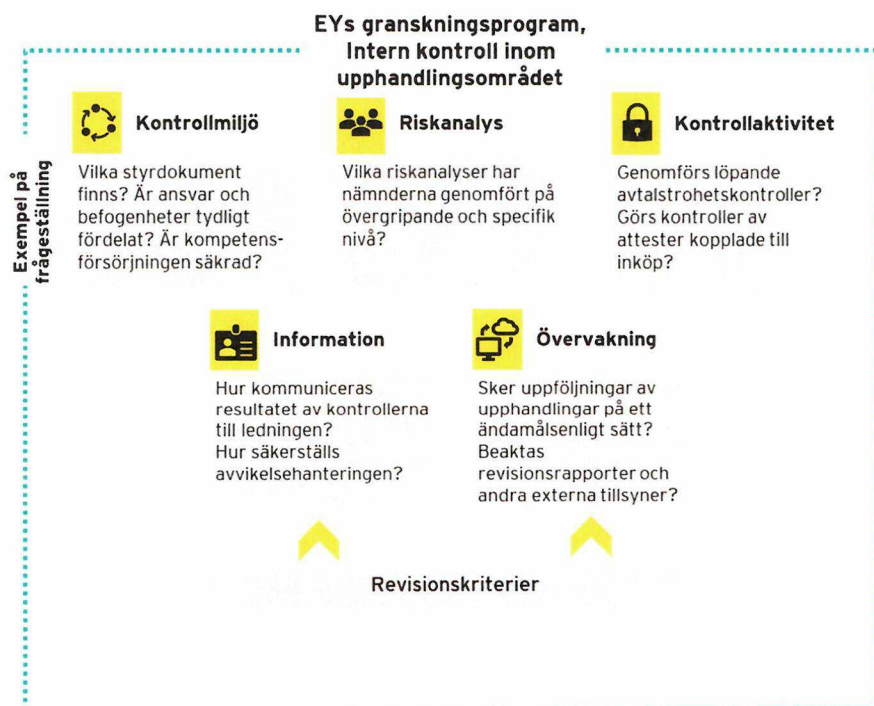
2.3 Genomförande och avgränsning

Dokumentstudier har skett avseende regioninterna styrdokument så som riktlinjer, reglemente och delegationsordning. Granskning av dokumentation har skett i syfte att kontrollera huruvida arbetssätt, ansvar och roller är tydligt dokumenterade. För stickproven har dokumentation begärts ut baserat på ett urval, detta framgår av avsnitt 5. I syfte att hitta lämpliga inköp som kan bedömas vara direktupphandlingar valdes ca 20-25 leverantörer ut per granskad nämnd. Därefter bistod upphandlingsfunktionen med information om vilka leverantörer som var ramavtalsleverantörer eller som var upphandlade enligt annat förfarande.

Intervjuer har skett med tjänstepersoner i regionens verksamheter. Därtill har intervju genomförts med tjänstepersoner från den centrala upphandlingsenheten som ligger inom ekonomi- och planeringsavdelningen. En lista över intervjuade tjänstepersoner och granskade dokument framgår av källförteckningen i avsnitt 7.

EY har utarbetat ett granskningsprogram anpassat för att granska och bedöma offentliga organisationers arbete med intern kontroll i syfte att säkerställa en tillfredsställande regelefterlevnad avseende lagen om offentlig upphandling. Granskningsprogrammet följer den internationellt vedertagna COSO-modellen och dess ramverk för intern kontroll. Granskningsprogrammet illustreras nedan.

EYs granskningsprogram intern kontroll inom upphandling

2.4 Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se bilaga 8.

- ▶ Kommunallag (2017:725) 6 kapitlet 6§
- ▶ Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
- ▶ Region Kronobergs riktlinjer och rutiner på området
- ▶ Konkurrensverkets krav på riktlinjer vid direktupphandlingar

3 Styrande dokument och organisation

Konkurrensverket har tagit fram en skrift med rekommendationer och stöd till myndigheter vid upprättande av riktlinjer för direktupphandling. Sammanfattningsvis kan rekommendationerna delas in i tio punkter (se avsnitt 3.2). Vidare framgår att konkurrensverket rekommenderar myndigheter att genom delegationsordning eller motsvarande reglera vilka funktioner som får genomföra beställningar och inköp inom specifika beloppsgränser. Därtill framhåller konkurrensverket vikten av samordning inom myndigheten. Dels för att utnyttja eventuella stordriftsfördelar, dels för att säkerställa att beloppsgränsen för direktupphandlingar inom samma slag inte överskrids.

3.1 Organisation och delegation

Enligt reglementet ska regionstyrelsen ansvara för upphandling i Region Kronoberg. Därtill ska styrelsens arbetsutskott fastställa en årlig plan för upphandlingar samt följa upp regionens upphandlingsprocess. Vidare framgår av regionens upphandlingsreglemente att styrelsen ska ha en central inköpsfunktion (upphandlingsenhet) som ansvarar för regionens upphandlingsverksamhet. Det framgår även av upphandlingsreglementet att upphandlingsenheten ska ansvara för upphandlingsverksamheten i dess helhet och utgöra expertfunktion, samt ansvara för förvaltning av avtal. Den centrala upphandlingsenheten finns inom regionstabens ekonomi- och planeringsavdelning.

Enligt de intervjuade hanterar enheten merparten av regionens upphandlingar, såväl annonserade som direktupphandlingar. Undantaget är fastighetsrelaterade upphandlingar och upphandlingar inom kollektivtrafik som hanteras av regionservice respektive Länstrafiken. Denna uppdelning av ansvarsområden framgår av upphandlingsreglementet.

Enligt nu gällande delegationsordning har regiondirektören vidaredelegerat rätten att fatta tilldelningsbeslut, samt teckna avtal i upphandlingar till upphandlingschefen. När det gäller upphandlingar som berör fastigheter (byggentreprenader samt varor och tjänster knutna till byggnation och förvaltning) är dessa beslut dock delegerade till fastighetschef och ekonomi- och planeringsdirektör. Detta följer ansvarsfördelningen som framgår av upphandlingsreglementet. Motsvarande vidaredelegation finns dock inte för upphandlingar som berör Länstrafiken. De intervjuade uppger att detta i praktiken innebär att upphandlingen genomförs av tjänstepersoner inom Länstrafiken och att upphandlingschefen sedan undertecknar tilldelningsbeslut och avtal. Det uppges vidare försvåra hanteringen vid avtalsförlängningar, samt för de fall där regionen behöver påtala avtalsbrott eller begära rättelser. I dessa fall behöver alltså den löpande avtalsadministration gå via upphandlingschefen, som inte är insatt i avtalens förutsättningar.

3.2 Riktlinjer och policys

Regionfullmäktige beslutade år 2016 att anta ett upphandlingsreglemente som fastställer grundläggande ansvarsfördelningen (se avsnitt 3.1) och principer för upphandlingsverksamheten inom Regionen. Det framgår att Regionen är en gemensam upphandlade myndighet vilket innebär att hela organisationens behov av en vara eller tjänst ska bedömas i samband med en upphandling. I reglementet framhålls även tolv huvudprinciper som ska gälla vid upphandling. Framförallt innefattar principerna olika krav vad gäller följsamhet till miljömål, policys och uppförandekod.

Regiondirektören har fastställt riktlinjer för direktupphandlingar som gäller för samtliga nämnder, verksamheter och helägda bolag. I nedan tabell finns en sammanställning över innehållet i regionens riktlinjer, i förhållande till de rekommendationer som Konkurrentverket tagit fram angående direktupphandlingar. Som framgår återfinns merparten av den rekommenderade informationen i regionens riktlinje.

Tabell 1: Sammanställning rekommendationer riktlinje

Rekommendation	Iakttagelse	Bedömning
När en direktupphandling får genomföras	Ja. Framgår av avsnitt 2.	
Att redan existerande och tillämpliga avtal ska användas innan en ny direktupphandling genomförs.	Ja. Framgår av avsnitt 2.1	
Vilka inom myndigheten som har rätt att genomföra direktupphandlingar och till vilka beloppsgränser	Ja. Hänvisning till delegationsordning avsnitt 2.4.3	
Hur myndigheten samordnar sina direktupphandlingar	Nej. Detta framgår dock delvis av upphandlingsreglemente. I riktlinjerna framgår att upphandlingsbehov ska anmälas till upphandlingsenheten.	
När och hur konkurrensutsättning ska ske, eventuellt kopplat till interna beloppsgränser	Delvis. Enligt riktlinjerna ska konkurrensutsättning ske när det finns affärsmässig bedömning att detta förfarande på bästa sätt tillvaratar konkurrensen på marknaden. Beloppsgräns framgår ej.	

Hur kommunikation med anbudsgivare/leverantörer ska ske	Ja. Framgår av avsnitt 2.2	
När skriftliga avtal ska upprättas	Nej	
Hur direktupphandlingar dokumenteras och på vilket sätt myndigheten skapar en helhetssyn avseende direktupphandlingar	Ja. Framgår av avsnitt 3.	
Vad som gäller avseende sekretess	Ja. Framgår av avsnitt 4.	
Vilken dokumentation som ska arkiveras	Ja. Hänvisning till dokumenthanteringsplan i avsnitt 3.	

I riktlinjerna framgår att direktupphandlingsgränsen (vid tiden för granskningen 615 312 kr) ska beräknas utifrån en uppskattning av det totala beloppet för varan/tjänsten under hela avtalstiden. Vidare ska beräkningen ske baserat på det sammanvägda värdet av alla direktupphandlingar av samma slag¹.

Det finns en hänvisning till delegationsordning avseende rätten att besluta om inköp och upphandling. Av delegationsordningen framgår skrivningar om rätt att fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal, vilket är vidare delegerat till fastighetschef, ekonomi- och planeringsdirektör samt upphandlingschef.

Riktlinjerna fastställer vidare att dokumentation ska ske när upphandlingens värde överstiger 100 000 tkr. I riktlinjerna ges exempel på sådant som kan dokumenteras och vidare sker hänvisning till dokumenthanteringsplanen. Enligt dokumenthanteringsplanen ska följande dokumenteras:

- ▶ Offertförfrågan
- ▶ Anbud/skriftlig offert (avser endast antaget anbud, ej antaget anbud gallras efter 1 år)
- ▶ Blankett för direktupphandling
- ▶ Avtal

Samtliga underlag ska diarieföras i regionens gemensamma diarieföringssystem. Det framgår vidare att det finns stödmaterial och dokumentmallar att tillgå. Upphandlingsenheten har tagit fram en blankett för dokumentation, baserat på en mall från Upphandlingsmyndigheten som kan användas vid direktupphandling.

Det framgår inte av riktlinjerna när upphandlingsenheten ska kontaktas och vilka delar av processen som enheten ska ansvara för. Vid intervju framkommer att information har förmedlats avseende att inköp över ett halvt basbelopp ska

¹ Enligt Upphandlingsmyndighetens hjälpregler nr 1 (2015) motsvarar detta begrepp likartade varor och liknande kontrakt. Vidare används varor som är avsedda för identisk eller likartad användning som förklaring.

hanteras genom upphandlingsenheten. Enligt regionens investeringsprocess utgör investeringar sådant som överstiger ett halvt basbelopp. Vidare uppges att gällande attestreglemente styr vem som kan göra direktupphandlingar, dock inte ingå avtal. Av attestreglemente framgår att regiondirektör har uppdrag att utse personer som äger rätt att beslutsattestera. Detta ansvar kan fördelas till stabs- och förvaltningsdirektör som i sin tur kan vidarefördela ansvar till underordnad linjeförvaltare.

Vid intervjuer uppges att upphandlingsenheten alltid kontaktas vid större inköp och vid upphandlingar. Uppfattningen kring enhetens tillgänglighet varierar något men samtliga lyfter att det stöd och den hjälp som ges är bra. Vidare framkommer under intervju att upphandlingsenheten i perioder haft viss personalbrist och personalomsättning vilket påverkat möjligheten att bistå verksamheterna i samband med efterfrågan.

3.3 Bedömning

Region Kronoberg har ett upphandlingsreglemente som fastställer ansvarsfördelning och principer för upphandlingsverksamheten, vidare har regiondirektören beslutat om direktupphandlingsriktlinjer. Av riktlinjerna för direktupphandling framgår vilken dokumentation som ska finnas i samband med direktupphandlingar. Vi har noterat, enligt vår bedömning, ett par mindre avvikelser mot Konkurrensverkets rekommendationer för riktlinjer avseende direktupphandlingar.

Det framgår inte av riktlinjerna vad upphandlingsenhetens roll och ansvar är i samband med direktupphandlingar. Vi bedömer att detta bör framgå på ett tydligare sätt av riktlinjerna.

Vi bedömer vidare att regionstyrelsen säkerställt att det genom delegationsordningen är tydligt vem som har rätt att fatta beslut om tilldelning och ingå avtal inom organisationen. Denna rätt är vidaredelegerad till tre funktioner. Avseende rätten att fatta beslut om tilldelning och underteckna avtal för kollektivtrafiken bör regionen, enligt vår bedömning, överväga om detta ska ske till verksamhetsföreträdare.

Vi rekommenderar därför regionstyrelsen att:

- ▶ Upphandlingsenhetens roll och ansvar vid direktupphandlingar framgår av riktlinjer.
- ▶ Se över delegationsrätten avseende tilldelningsbeslut och avtalstecknande gällande kollektivtrafiken.

4 Kontroll och uppföljning

Enligt upphandlingsreglementet ska uppföljning av avtalstrohet redovisas för regionstyrelsen årligen i samband med uppföljning av styrelsens interna kontrollplan.

4.1 Spendanalys och kontroller

De intervjuade uppger att det årligen sker en uppföljning av genomförda inköp under året. Uppföljningen syftar till att kontrollera avtalstrohet och behovet av eventuella ramavtal. Det finns inga riktlinjer eller rutiner som beskriver hur denna uppföljning ska genomföras eller dokumenteras. Enligt regionstyrelsens interna kontrollplan ska kontroller genomföras genom stickprov för att säkerställa att LOU tillämpas vid inköp. Stickproven innebär enligt de intervjuade endast en kontroll om det finnas avtal med leverantören eller inte. Baserat på resultatet initieras upphandlingar inom de områden där det bedöms finnas ett behov. Enligt de intervjuade har uppföljningen genomförts av en inköpscontroller som nu har avslutat sin tjänst på upphandlingsenheten.

Inom upphandlingsenheten finns en ansvarsuppdelning baserat på kategorier. Kategoriinledningen baseras på Ledningsnätverket för regionernas upphandling (LfU) kategoriträd² som omfattar samtliga regioner. Respektive upphandlare ansvarar för en eller flera kategorier. Intervjuade uppger att ansvar för att kontrollera avtalstrohet och följsamhet till upphandlingslagstiftningen kommer att tillfalla enskilda upphandlare.

Verksamheterna kontaktar upphandlingsenheten för att initiera upphandling eller planera större inköp. Baserat på detta, och eventuella behov som upphandlingsenheten själva identifierat, tas en årlig upphandlingsplan fram. Planen är indelad efter den kategoristyrning som nämnts ovan, samt anger en preliminär tidsram och uppskattat värde för upphandlingen. Planen fastställs sedan av regionstyrelsen.

4.2 Bedömning

Vår bedömning är att uppföljning och analys avseende inköp och upphandling inte sker på ett systematiskt sätt. Det sker en årlig kontroll där förekomsten av avtal kontrolleras. Dock saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer för hur kontrollerna ska genomföras och dokumenteras. Vid tiden för granskningen genomfördes inga kontroller för att säkerställa följsamhet till gällande lagstiftning avseende direktupphandling, vilket vi bedömer är en brist. Vi bedömer vidare att regionstyrelsen behöver stärka den interna kontrollen inom upphandlingsområdet

² Kategoriträdet består av följande huvudgrupper som sedan kan brytas ned i undergrupper: Övergripande material och tjänster, fastighet, IT och kommunikation, Fordon, Transporter, Facility Management, Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror, Läkemedel och tillhörande tjänster, Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster, Medicinteknik och relaterade förbrukningsvaror.

genom att införa systematiska kontroller och analyser. I detta ska också beaktas att styrelsen behöver säkerställa tillräckliga personalresurser samt verktyg och system som möjliggör ett sådant arbete.

Vi rekommenderar därför regionstyrelsen att:

- ▶ Fastställa ansvar för intern kontroll, rutiner för analys och uppföljning av inköp inom regionen.
- ▶ Säkerställa att det finns tillräckliga personalresurser samt tillämpliga system och verktyg för analys och kontroll.

5 Stickprovskontroll

Stickprovet syftar till att kontrollera följsamhet till lagen om offentlig upphandling men också till interna riktlinjer.

5.1 Urval och metod

Urvalet baseras på en leverantörsreskontra för år 2020 samt per oktober 2021. Avgränsning har skett för belopp över 100 tkr och under 2 mnkr. Det har inte varit möjligt att identifiera ramavtalsleverantörer på ett systematiskt sätt varpå ett större urval av leverantörer valts ut per nämnd. Urvalet har skett slumpmässigt och de leverantörer där avtal har tecknats genom direktupphandling har därefter ingått i kontrollen. Antalet kontroller varierar därför något per nämnd (se nästkommande avsnitt för stickprovskontrollen).

För respektive urval har följande dokumentation och åtgärd kontrollerats:

- ▶ Konkurrensutsättning (förfrågningsunderlag, mail till leverantörer mm)
- ▶ Anbudsutvärdering (inkl vinnande anbud)
- ▶ Tilldelningsbesked eller motsvarande
- ▶ Undertecknat avtal
- ▶ Blankett för dokumentation direktupphandling³

I tabellerna nedan används ✓ för att indikera att underlag finns helt eller delvis. Vid markering – innebär det att underlaget saknas. **ET** noteras i de fall underlagen inte bedöms tillämpliga. För varje stickprov görs en sammanvägd bedömning enligt:

	Tillräckliga underlag finns dokumenterade
	Merparten av underlagen finns tillräckligt dokumenterade
	Otillräckligt underlag
	Ej möjlig att granska

³ Intern blankett som sammanställer information om upphandlingen och avtalet. Det finns inget krav att använda blanketten.

5.1.1 Regionstyrelsen

Tabell 2 Sammanställning stickprov regionstyrelsen

Stickprov nr	Summa	Konkurrens-utsättning	Utvärdering	Tilldelnings-besked	Avtal	Blankett	Bedömning
1	245 303	-	-	-	✓	-	
2	114 051	-	-	-	✓	-	
3	296 120	-	-	-	✓	-	
4	102 700	-	-	-	✓	-	
5	262 703	-	-	-	✓	-	
6	314 272	-	-	-	✓	-	
7	143 000	-	-	-	-	-	
8	260 100	-	-	-	-	-	
9	202 692	-	-	-	-	-	
10	432 456	-	-	-	-	-	

Kommentar stickprov

Av sammanställningen ovan framgår att underlag saknas i majoriteten av stickproven. I ett antal stickprov har vi fått del av undertecknade avtal, dock inte i alla. Vi har inom ramen för granskningen inte kunnat följa att konkurrensutsatta direktupphandlingar (dvs upphandlingar där flera leverantörer fått möjlighet att lämna anbud) har genomförts i något fall, vilket vi bedömer vara allvarligt.

Stickprov 1) Avser identitetshantering. Det finns ett avtal från november 2016, undertecknat av Region Kronoberg men inte av leverantören. Avtalet synes avse en leverans under samma räkenskapsår. Pris anges som timpris och bedöms inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 2) Avser rehabiliteringssystem. Det finns enligt uppgift en direktupphandling från 1990-talet som sedan uppdaterats med ett avtal från 2006 som löper fram tom 2006-12-31. Därutöver har ett s.k. tilläggsavtal undertecknats 2011 som avser ett tillvalsbibliotek. Detta synes inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 3) Avser molntjänst. Det finns ett avtal från feb 2020 och gäller i 24 månader. Sammantaget beräknas det totala priset för avtalsperioden till 536 400 kr exkl. moms. Upphandlingen synes inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 4) Avser IT-tjänst. Avtal är undertecknat i feb 2017 och avser perioden 2017-02-01 tom 2018-01-31. Avtalet förlängs med 12 månader i taget om det inte sägs upp senast en månad innan avtalstidens utgång, dvs utan bortre tidsgräns för när avtalet automatiskt sägs upp. Upphandlingen synes inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 5) Avser färsk fisk. Avtalet gäller 2020-02-01 - 2022-01-31 utan möjlighet att förlänga avtalet ytterligare efter att tiden löpt ut. Priset bygger på ett fast prispåslag på inköpspriset. Avtalet synes inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 6) Avser identitetshantering, enligt uppgift finns det bara en leverantör. Det finns ett underhållsavtal som är undertecknat i november 2020 och vars avtalsperiod börjar den 1 mars 2021. Avtalet avser underhåll och estimerar en årlig kostnad om 2795 kronor per år. I avtalet framgår vad som ingår i underhållet samt vad som avser vara extra service och som faktureras per timme.

Stickprov 7) Avser system till säkerhetsenheten, enligt uppgift finns säkerhetsklassat avtal på IT-enheten. Inom ramen för granskningen har vi inte kunnat ta del av underlaget. Enligt uppgift har direktupphandling skett med en leverantör då det enbart finns en leverantör på marknaden.

Stickprov 8) Enligt uppgift avser detta ett avrop "kursavgift IT", genomfört av IT-enheten utan inblandning från upphandlingsenheten. Inget underlag styrker att upphandlingen genomförts genom en konkurrensutsättning eller avrop av ramavtal. Vi har inom ramen för granskningen inte fått del av något avtal eller annan upphandlingsdokumentation.

Stickprov 9) Avser installationsmaterial för fastigheter och har enligt uppgift identifierats som en avvikelse av regionen. Idag ska det finnas ett annat avtal via SKR Kommentus (numera Adda). Vi har inom ramen för granskningen inte fått del av något avtal eller annan upphandlingsdokumentation.

Stickprov 10) Avser engångsköp för att säkerställa kylaggregatens driftsfunktion efter att ett kylaggregat på reservkraften gått sönder. Enligt uppgift anses det vara en akutsituation. Vi har inom ramen för granskningen inte fått del av något avtal eller annan upphandlingsdokumentation.

5.1.2 Trafiknämnden

Tabell 3 Sammanställning stickprov trafiknämnden

Stickprov nr	Summa (kr)	Konkurrens-utsättning	Utvärdering/ anbud	Tilldelnings-besked	Avtal	Blankett	Bedömning
1	123 175	-	-	-	✓	✓	
2	267 605	-	-	-	✓	-	
3	590 446	-	-	-	✓	-	
4	815 000	-	-	-	✓	-	

5	213 925	-	✓ ⁴	-	-	-	
6	1 088 056	-	-	-	✓	-	
7	575 701	✓	-	-	✓	✓	
8	299 680	-	-	-	-	-	
9	132 723	-	-	-	-	-	

Kommentar stickprov

Av sammanställningen ovan framgår att underlag saknas i majoriteten av stickproven. Signerade avtal finns sparade för i merparten av stickproven men inte för nummer 5, 8 och 9.

Stickprov 1) Verksamheten uppger de inte känt till någon annan leverantör som kunnat leverera tjänsterna. En annonserad upphandling har varit planerad men skjutits fram varpå kortare avtal tecknats två gånger efter muntlig offertförfrågan. Annonserad upphandling har skett under hösten 2021 och nuvarande avtal gäller från och med januari 2022.

Stickprov 2) Avtalet avser installation och service av fordonsutrustning. Det finns inga underlag utöver ett avtal som löpt ut år 2020. Inköp har skett efter detta.

Stickprov 3) Det initiala avtalet och upphandlingen genomfördes enligt uppgift under 2004. Det senaste avtalet tecknades 2012 och löpte ut 2016-01-01, därtill finns ett serviceavtal för 2018 som förlängs automatiskt om det inte sägs upp. I december 2021 beslutades att en förnyad konkurrensutsättning utan annonsering ska ske.

Stickprov 4) Direktupphandling enligt LUF (tröskelvärde 1 165 804 kr). Det finns inget underlag som påvisar att upphandlingen är konkurrensutsatt.

Stickprov 5) Ett projekt som initierats av Hallandstrafiken, Länstrafiken har därefter anslutit sig till projektet i efterhand. Inga underlag finns utöver offert då upphandling inte skett av Region Kronoberg, vi har inte heller tagit del av avtal med leverantören.

Stickprov 6) Avtal tecknades 2017 och gäller till och med 2022. Avtalet omfattar en digital tjänst samt drift och support med startkostnad och månadskostnad. Regionen har i detta fall fakturerats över direktupphandlingsgränsen. Ingen upphandlingsdokumentation har kunnat uppvisas i samband med granskningen.

Stickprov 7) Konkurrensutsättning skedde under 2017, mail finns där det framgår att flera leverantörer tillfrågats. Det saknas dock anbud och utvärdering. Därefter har avtal tecknats årligen. Av dokumentation framgår att det nu gällande avtalet inte konkurrensutsattes samt att direktupphandlingen skedde enligt LUF.

⁴ Offert finns dokumenterad.

Stickprov 8) Beställningar kopplas till samarbetsprojekt mellan de fyra länen. Transaktionerna avser kostnader för test som genomförts. Det finns inget avtal med leverantören. Enligt uppgift ska upphandlingsenheten varit behjälplig i samband med beställningar. Upphandlingen synes inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 9) Avser inköp av skärmar som används i fordon. Enligt uppgift var det inte möjligt att köpa in skärmar med rätt systemkrav genom någon ramavtalsleverantör. Kontakt ska ha skett med upphandlingsenheten före inköp för att bedöma omfattningen. Inga underlag finns kopplat till köpet.

5.1.3 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Tabell 4 Sammanställning stickprov hälso- och sjukvårdsnämnden

Stickprov nr	Summa	Konkurrens-utsättning	Utvärdering/ anbud	Tilldelnings-besked	Avtal	Blankett	Bedömning
1	720 000	-	✓ ⁵	-	✓	✓	
2	102 540	-	✓ ⁶	-	✓ ⁷	-	
3	177 000	-	-	-	-	-	
4	486 950	-	-	-	-	-	
5	830 827	-	-	-	✓	-	
6	162 976	-	-	-	-	-	
7	156 000	ET	ET	ET	ET	ET	
8	157 661	-	-	-	-	-	
9	528 268	-	-	-	✓	-	

Kommentar stickprov

Stickprov 1) Enligt avtalet uppgår priset för tjänsten 600 tkr, dock har 720 tkr fakturerats enligt stickprovet, vilket överstiger direktupphandlingsgränsen, upphandlingen borde därför ha genomförts med ett annonserat förfarande. Det finns inte heller något underlag som styrker att flera leverantörer har tillfrågats. Av

⁵ Vinnande anbud finns dokumenterat.

⁶ Vinnande anbud finns sparad i mail-korrespondens.

⁷ Avtalet har dock löpt ut.

blanketten framgår vidare att direktupphandling har skett på grund av tidsbrist och tjänsten som handlats upp är pandemirelaterad.

Stickprov 2) Avtalet tecknades i augusti 2018 och hade en löptid på 1 år. Av avtalet framgår att avtalstiden förlängdes med 1 år om beställaren inte sade upp avtalet. Totalt fanns möjlighet till tre förlängningar. Det finns inga underlag som påvisar att tjänsten är konkurrensutsatt. Vi noterar vidare att inköp har skett även efter det att avtalstiden löpt ut.

Stickprov 3) Saknas underlag för inköpet. Enligt uppgift har verksamheten själva gjort inköpet.

Stickprov 4) Enligt uppgift har den upphandling hanterats direkt av verksamheten, ingen dokumentation finns tillgänglig. Upphandlingen avser en ryggkonsult. Utifrån översänd dokumentation synes upphandlingen inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 5) Avtal tecknades år 2019 med tillhörande serviceavtal med en löptid på 1 år. Ytterligare ett serviceavtal har därefter tecknats för år 2020. Den totala fakturerade summan (830 tkr) överstiger direktupphandlingsgränsen. Utifrån översänd dokumentation synes upphandlingen inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 6) Inköp avser utrustning som behöver bytas ut och återanskaffas regelbundet. Enligt verksamheten är det av vikt att det är av samma fabrikat varav en leverantör har använts. Leverantören är dock inte upphandlad och det saknas avtal.

Stickprov 7) Inköpen avser peruker till patienter, vilket klassificeras som ett hjälpmedel. Enligt regionens riktlinjer bestämmer användaren vilken leverantör som hen önskar varpå det inte genomförts upphandling av varan.

Stickprov 8) Avser inköp av utrustning där verksamheten har valt vad som ska köpas in. Det finns inget dokumenterat avseende inköp eller upphandling. Utifrån översänd dokumentation synes upphandlingen inte vara konkurrensutsatt.

Stickprov 9) Inköpet ingår som en del i en större upphandling. Dock kunde leverantören inte leverera en specifik utrustning varpå ett separat inköp fick genomföras. Finns endast avtal. Utifrån översänd dokumentation synes upphandlingen inte vara konkurrensutsatt.

5.1.4 Kulturnämnden

Tabell 5 Sammanställning stickprov kulturnämnden

Stickprov nr	Summa	Konkurrens-utsättning	Utvärdering/ anbud	Tilldelningsbesked	Avtal	Blankett	Bedömning
1	105 350	✓	✓	-	✓	-	
2	100 000	✓	✓	✓	✓	-	
3	168 900	✓	✓	✓	✓	✓	

4	300 000	✓	-	✓	✓	ET	
5	169 150	✓	-	✓	✓	ET	
6	375 000						
7	210 000	✓	✓	✓	✓	ET	

Kommentar stickprov

Transaktioner som härrör kulturnämnden utgörs till stor del av bidragsutbetalningar och avrop från ramavtal. Urvalet för kulturnämnden har därför även innefattat upphandlingar som skett genom annat förfarande än direktupphandling.

Stickprov 1) Underlag påvisar att två leverantörer tillfrågats, dock har vi inom ramen för granskningsuppdraget inte fått del av anbudet från den leverantör som tilldelades uppdraget. Anbud finns från den leverantör som inte fick uppdraget.

Stickprov 2) Upphandlingen har skett genom annonsering. I samband med förfrågan om underlag har verksamheten noterat upphandlingen som ett ramavtal men det framgår av underlag att det är en direktupphandling. Avtalet är inte undertecknat, vilket har noterats av upphandlingsenheten men eftersom uppdraget är slutfört har ingen komplettering skett.

Stickprov 3) Upphandling enligt öppet förfarande. Av underlagen framgår att konkurrensutsättning skett genom annonsering.

Stickprov 4) Upphandling enligt öppet förfarande. Av underlagen framgår att konkurrensutsättning skett genom annonsering.

Stickprov 5) Upphandling enligt förenklat förfarande. Det fanns endast en kvalificerad anbudsgivare varpå ingen utvärdering skedde. Leverantören uppfyllde kraven och tilldelades därmed kontraktet.

Stickprov 6) Inga underlag har granskats men inköpet uppges vara ett avrop av ramavtal.

Stickprov 7) Upphandlingen genomfördes i två steg och avsåg konstnärlig gestaltning. I första steget skedde en kvalificering genom intresseanmälan. Fyra anbudsgivare gick därefter vidare och i utvärderingsprocessen tilldelades en konstnär uppdraget.

5.1.5 Regionala utvecklingsnämnden

Tabell 6 Sammanställning regionala utvecklingsnämnden

Stickprov nr	Summa	Konkurrens-utsättning	Utvärdering/ anbud	Tilldelnings-besked	Avtal	Blankett	Bedömning
--------------	-------	-----------------------	--------------------	---------------------	-------	----------	-----------

1	140 600	-	✓	-	✓ ⁸	-	
2	652 609	ET	ET	ET	ET	ET	
3	168 035	-	-	-	✓	✓	
4	396 340	✓	✓	-	✓	✓	
5	150 000	-	✓	-	✓	✓	
6	400 000	ET	ET	ET	ET	ET	
7	1 796 700	ET	ET	ET	✓	✓	
8	220 892	✓	✓	-	✓	✓	
9	399 750	✓	✓	✓	✓	✓	
10	186 350	-	✓	-	✓	✓	

Stickprov 1) Region Kronoberg har gjort två beställningar av leverantören, offert finns för båda beställningar. Beställningarna är undertecknade och fungerar som avtal, dock är endast den ena, från 2019, undertecknad av representant från Region Kronoberg i egenskap av beställare. Ingen dokumentation påvisar att beställningen är konkurrensutsatt.

Stickprov 2) Avser utbetalning till Linnéuniversitetet i samband med ett EU-projekt. Tillväxtverket har beviljat Region Kronoberg och Linnéuniversitetet stöd. Synes inte omfattas av upphandlingslagstiftningen.

Stickprov 3) Ingen konkurrensutsättning har skett då inköpen förväntades understiga 100 tkr.

Stickprov 4) Av utvärdering och blankett framgår att två leverantörer tillfrågats och lämnat anbud, dock finns endast underlag som påvisar att en leverantör tillfrågats per mail.

Stickprov 5) Avser tjänst för analys av statistik inom ramen för samverkan mellan regionen och kommuner i Region Kronoberg. Regionen menar att det endast finns en leverantör varpå endast denna har tillfrågats. Om den upphandlande myndigheten åberopar undantaget i LOU att det bara finns en leverantör måste myndigheten också kunna visa att så är fallet. Oftast sker detta genom att myndigheten genomför en annonserad upphandling där enbart ett anbud inkom.

Stickprov 6) Regionen har tecknat en avsiktsförklaring med leverantören avseende utveckling av Huseby Bruk som kunskapscenter. Leverantören ska enligt avtal

⁸ Som underlag finns två beställningar, endast den ena är undertecknad av Region Kronoberg.

anställa en processledare, varpå Regionen bekostar detta. Synes inte omfattas av upphandlingslagstiftningen.

Stickprov 7) Direktupphandling är genomförd dock utan konkurrensutsättning. Enligt noteringar är tjänsten undantagen från LOU då det är ett forskningsprojekt. Vi noterar i sammanhanget att detta förutsätter att kontraktet inte syftar till vinst och att det inte påverkar efterföljande konkurrensutsatt upphandling.

Stickprov 8) Av blanketten framgår att två leverantörer tillfrågats, det saknas dock underlag som påvisar detta. Anbud från anlitad leverantör finns separat. Vid sakkontrollen uppges att anbud endast inkom från en leverantör varpå ingen utvärdering skett.

Stickprov 9) Inga kommentarer.

Stickprov 10) Anbud finns från anlitad leverantör, enligt blanketten har endast en leverantör tillfrågats. Vid sakkontrollen uppges att ramavtalsleverantör tillfrågats men avböjt varpå separat direktupphandling genomfördes. Inköpen beräknades understiga 100 000 kr och därför skedde ingen konkurrensutsättning. Vidare framgår även att andra verksamheter har avropat andra uppdrag av leverantören, utan att meddela upphandlingsenheten varpå summan blivit högre än initialt beräknat.

5.2 Bedömning

Vår samlade bedömning efter granskning av underliggande verifikationer i stickproven är att Region Kronoberg behöver utveckla rutiner och öka efterlevnaden till regelverken (dvs lag och riktlinjer) avseende direktupphandlingar. Sammantaget visar resultatet på alltför många avvikelser för att direktupphandlingsrutinerna ska bedömas vara tillfredsställande. Vi noterar särskilt:

- 1) Konkurrensutsättningen behöver förbättras.
I underlagen saknar vi i alltför hög grad spår av konkurrensutsättning, t.ex. annonsering, anbudsutvärdering, direktupphandlingsblankett eller e-post som visar att fler leverantörer tillfrågats och utvärderats i en upphandling. Leverantörer kan vara anlitade utan konkurrensutsättning genom att tillämpa någon av de undantagsbestämmelser som finns i LOU (se kap. 3LOU), i dessa fall måste den upphandlande myndigheten kunna styrka att undantagsreglerna är tillämpliga. Inom ramen för denna granskning har sådan information inte redovisats.
- 2) Dokumentationen av upphandlingen behöver utvecklas.
Resultatet av stickproven utgår från regionen dokumentation av upphandlingarna. Då dokumentationen i många fall saknas påverkar detta resultatet av stickproven. Vi bedömer det inte som osannolikt att en del upphandlingar har genomförts korrekt men att dokumentation som styrker detta saknas. Till exempel påtalar regionen att anbud från förlorande leverantörer gallras efter ett år. Vår bedömning är dock att andra handlingar

bör finnas kvar som visar att handlingarna funnits, t.ex. anbudsutvärderingar.

3) De interna riktlinjerna behöver efterlevas.

Vi noterar att efterlevnaden av de interna riktlinjerna varierar i hög grad. Den framtagna blanketten som ska hjälpa regionens tjänstepersoner att göra rätt används inte i tillräcklig omfattning i regionstyrelsen, trafiknämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden.

- ▶ Säkerställa följsamhet till interna riktlinjer samt upphandlingslagstiftning.

6 Slutsats

Vår slutsats är att regionstyrelsens ledning och styrning av direktupphandlingar inte är tillräcklig. Granskningen visar att det i allt väsentligt finns tydliga riktlinjer för hur direktupphandlingar ska hanteras och dokumenteras. Vår bedömning är dock att det bör framgå av riktlinjerna vad upphandlingsenhetens roll och ansvar är i samband med direktupphandlingar. Detta för att säkerställa en tydlighet i processen och tydlighet gentemot verksamheterna inom organisationen. Vidare gör vi bedömningen att det finns ett behov av att se över delegationsrätten avseende tilldelningsbeslut och avtalstecknande avseende Länstrafikens upphandlingsverksamhet.

Granskningen visar på brister i verksamhetens följsamhet till riktlinjer och även brister avseende kontroll och uppföljning. Vi bedömer att ansvaret för intern kontroll avseende upphandlingsområdet (här gällande direktupphandlingar) behöver tydliggöras och följas upp. Regionen bör själv genomföra stickprovskontroller av att tillräcklig dokumentation finns samt att gällande regelverk efterlevs. Detta bedömer vi som viktigt inte minst för att stärka kontrollmiljön och organisationens interna resiliens.

Vi bedömer att resultatet av vår genomförda stickprovskontroll visar att direktupphandlingarna behöver utvecklas betydligt. Dock indikerar resultatet på skillnader i genomförande mellan nämnderna där kulturnämnden och regionala utvecklingsnämnden sticker ut i positiv bemärkelse.

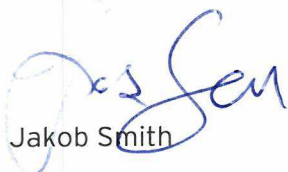
Revisionsfråga	Svar
▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det finns ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för direktupphandling?	Ja. Vår bedömning är att riktlinjer för direktupphandling är tillräckliga.
▶ Har regionstyrelsen säkerställt att upphandlingar under direktupphandlingsgränsen genomförs i enlighet med lagen om offentlig upphandling?	Nej. Resultatet av stickproven och de underliggande verifikationerna indikerar på en icke tillfredsställande regelefterlevnad.
▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det finns krav på dokumentation vid direktupphandling och att dessa krav efterföljs på ett ändamålsenligt sätt?	Delvis. Krav på dokumentation framgår av riktlinjer för direktupphandling och dokumenthanteringsplan.

	Det genomförs dock inte kontroller för att säkerställa att riktlinjerna efterlevs. Stickproven påvisar att dokumentationen inte är tillräcklig.
▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det genom delegationsordningen är tillsett att rätten att fatta beslut om direktupphandling inom organisationen är tydlig och ändamålsenlig?	Delvis. Av delegationsordning framgår vem som har rätt att fatta tilldelningsbeslut och ingå avtal. Granskningen visar att delegation avseende Länstrafiken inte följer verksamhetsansvaret.
▶ Har regionstyrelsen säkerställt att det finns en systematisk uppföljning och analys av inköp och upphandling för att tillse att gällande lagstiftning avseende direktupphandling efterlevs och som även ger regionen en helhetsbild över vilket anskaffningsbehov som finns i regionen?	Nej. Vår bedömning är att uppföljning och analys avseende inköp och upphandling inte sker på ett systematiskt sätt. Det saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer för hur kontroller och analyser ska genomföras samt dokumenteras.

Med bakgrund av granskningsresultatet rekommenderas regionstyrelsen att:

- ▶ Upphandlingshetens roll och ansvar vid direktupphandlingar framgår av riktlinjer.
- ▶ Se över delegationsrätten avseende tilldelningsbeslut och avtalstecknande.
- ▶ Fastställa ansvar för intern kontroll, rutiner för analys och uppföljning av inköp inom regionen.
- ▶ Säkerställa att det finns tillräckliga personalresurser samt tillämpliga system och verktyg för analys och kontroll.
- ▶ Säkerställa följsamhet till interna riktlinjer samt upphandlingslagstiftning.

Malmö, den 16 februari 2022

Jakob Smith

7 Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Upphandlingschef, Upphandlingsenheten
- ▶ Två upphandlare, Upphandlingsenheten
- ▶ Biträdande utvecklingsdirektör, Regional utveckling
- ▶ Tandvårdschef, Hälso- och sjukvård
- ▶ Ekonomichef, Hälso- och sjukvård
- ▶ HR-direktör, Regionstaben
- ▶ Trafikdirektör, Länstrafiken Kronoberg
- ▶ Projektledare och avtals- och upphandlingsansvarig, Länstrafiken Kronoberg

Analyserade dokument:

- ▶ Upphandlingsreglemente
- ▶ Riktlinjer för direktupphandling
- ▶ Reglemente för nämnder och styrelser
- ▶ Delegationsordning för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden regionala utvecklingsnämnden, trafiknämnden, kulturnämnden och Grimslövs folkhögskolas styrelse i Region Kronoberg
- ▶ Delegationsordning Regiondirektörens, hälso- och sjukvårdsdirektörens, kanslidirektörens, ekonomi- och planeringsdirektörens, IT- och digitaliseringschefens, regionala utvecklingsdirektörens och trafikdirektörens vidaredelegering av beslut i Region Kronoberg
- ▶ Attestreglemente med tillämpningsanvisningar
- ▶ Upphandlingsprocess (processbeskrivning)
- ▶ Upphandlingsplan
- ▶ Dokumentation för stickprov
- ▶ Uppföljning Intern kontrollplan 2021 Regionstyrelsen

8 Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725) 6 kap

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Styrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lagen om offentlig upphandling (LOU) reglerar inköp och upphandlingar inom offentlig verksamhet. De grundläggande principerna i lagstiftningen är att offentlig verksamhet, vid upphandling, ska behandla leverantörer på ett likvärdigt, icke-diskriminerande och öppet sätt. Sedan 1 januari 2017 är det obligatoriskt att kommunicera elektroniskt vid upphandlingar.

Myndigheten ska i något av upphandlingsdokumenten ange den grund för utvärdering av anbud som den avser att använda. Direktupphandlingsgränsen som gäller från 1 januari 2020 till 31 december 2021 enligt LOU är 615 312 kronor. Vid direktupphandling ska den upphandlande myndigheten anteckna skäl för direktupphandling och annat av betydelse om upphandlingens värde överstiger 100 000 kronor. Myndigheten ska ha riktlinjer för direktupphandling. Riktlinjerna ska enligt 19 kap vara beslutade av myndigheten. Den 1 februari 2022 kommer vissa förändringar av LOU att träda ikraft, bland annat gällande direktupphandlingar.

Upphandlingsreglemente, Region Kronoberg

Regionfullmäktige antog reglementet under 2016. Av reglementet framgår övergripande ansvarsfördelning. Reglementet innehåller ett antal huvudprinciper som ska gälla för all upphandling och inköp av varor och tjänster:

- ▶ Grundläggande för upphandlingar som genomförs av Region Kronoberg är Lagen om offentlig upphandling (LOU), Lagen om upphandling inom vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) och Lagen om valfrihetssystem (LOV).
- ▶ Policy för lika möjligheter och rättigheter i en hållbar Region Kronoberg är vägledande för inköp och upphandlingar.
- ▶ Region Kronoberg ska verka för att varor och tjänster som köps in är producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden.
- ▶ SKR:s uppförandekod för leverantörer ska tillämpas vid alla upphandlingar
- ▶ Budgetmålen, kvalitet i verksamheten ska öka och hållbar ekonomi balans är kopplade till upphandlingsområdet.
- ▶ Regionens miljömål och miljöprogram ska efterlevas vid upphandling.
- ▶ Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier avseende god djurhållning och miljö ska tillämpas.

- ▶ Förfrågningsunderlag ska utformas så att även små- och medelstora företag och idéburna organisationer har möjlighet att konkurrera.
- ▶ Region Kronoberg strävar efter att i större utsträckning använda sig av funktionsupphandling och innovationsupphandling för att främja en hållbar tillväxt.
- ▶ Vid upphandling av entreprenader eller tjänster ska utföraren ha tecknat arbets- och anställningsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal.
- ▶ Region Kronoberg strävar efter att vid större entreprenadupphandlingar tillse att sociala hänsyn tas, så att personer som står långt från arbetsmarknaden bereds möjlighet till sysselsättning.
- ▶ Upphandling ska ske på ett öppet sätt och av dokumentation ska det framgå tydliga skäl för beslut. Alla anbudsgivare ska behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerade sätt.
- ▶ Ramavtal ska tecknas när det är mest fördelaktigt och anta varuslag ska begränsas till fördel för standardiserade varor och tjänster. Vid enstaka köp ska kontroll ske mot avtalskatalogen. Om en ny konkurrensutsättning krävs ska upphandlingsenheten kontaktas.

Konkurrensverkets krav på riktlinjer vid direktupphandling

Konkurrensverket har tagit fram en stödtext för att klargöra vad som bör ingå i myndigheters riktlinjer/styrdokument för direktupphandling. Konkurrensverket rekommenderar att följande punkter framgår av myndigheters riktlinjer för direktupphandling:

1. När en direktupphandling får genomföras.
2. Att redan existerande och tillämpliga avtal ska användas innan en ny direktupphandling genomförs.
3. Vilka inom myndigheten som har rätt att genomföra direktupphandlingar och till vilka beloppsgränser.
4. Hur myndigheten samordnar sina direktupphandlingar.
5. När och hur konkurrensutsättning ska ske, eventuellt kopplat till interna beloppsgränser.
6. Hur kommunikation med anbudsgivare/leverantörer ska ske.
7. När skriftliga avtal ska upprättas.
8. Hur direktupphandlingar dokumenteras och på vilket sätt myndigheten skapar en helhetssyn avseende direktupphandlingar.
9. Vad som gäller avseende sekretess.
10. Vilken dokumentation som ska arkiveras.

Vidare framgår att konkurrensverket rekommenderar myndigheter att genom delegationsordning eller motsvarande reglera vilka funktioner som får genomföra beställningar och inköp inom specifika beloppsgränser. Vidare framhåller

konkurrensverket vikten av samordning inom myndigheten. Dels för att utnyttja eventuella stordriftsfördelar men också för att säkerställa att beloppsgränsen för direktupphandlingar inom samma slag inte överskrids.

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: CHARLOTTA SVANBERG

Date: 2022-02-23 13:53:55

BankID refno: be05cc20-de29-4588-9c73-fee9aba4efda

Ordförande: Charlotta Svanberg

Signed by: PETER LÖFSTRÖM

Date: 2022-02-24 13:27:01

BankID refno: f53e96f8-9b92-4093-a922-e77f441928e1

Vice ordförande: Peter Löfström